

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 4/1973-74 med anledning av ltm Göran Fagerlunds m.fl. hemställningsmotion angående sanering av de s.k. Kyrksunden i Sunds kommun.

Landstinget har inbegärt finansutskottets utlåtande över ovan nämnda hemställningsmotion. Med anledning därav får finansutskottet, som i ärendet hört fiskeriintendenten Carl Storå värdsamt anföra följande.

Över sjöarna Västra och Östra Kyrksunden i Sund föreligger en utförlig undersökning från åren 1972-73. Undersökningen har utförts såsom examensarbete vid Husö biologiska station under ledning av institutet för biologi vid Åbo Akademi.

Denna liksom andra provtagningar i Kyrksunden visar att vattenförhållandena i Västra Kyrksundet är högst otillfredsställande. I sjön förekommer ett permanent s.k. språngskikt på relativt ringa djup. Cirkulationen i vattnet är dålig bl.a. på grund av bottenskiktets höga salthalt. Ytvattnets salthalt varierar mellan 0,6 - 2,6 o/oo medan bottenskiktets salthalt är oförändrat c. 3,9 o/oo. Vattencirkulationen når - när den är som bäst höst och vår - endast ett djup om 4-10 meter.

Största djupet i Västra Kyrksundet rör sig om c. 18 meter medan det i Östra Kyrksundet är c. 22 meter. Vardera ligger i nivå med havet. Den dåliga cirkulationen medför att det underliggande vattnet stagnerar och "ruttnar". Bottenskiktet är dessutom syrefritt och innehåller hög halt av näringsrikt svavelväte.

Förhållandena i Östra Kyrksundet är väsentligt annorlunda. Trots en viss salthalt i sjöns västra del kan vattnet betecknas såsom friskt. Sjön uppvisar värden som är normala för insjöar av denna typ även om vissa tecken för övergödning kan spåras med därav följande risker för fisk och kräftbestånd.

Finansutskottet finner troligt att ett flertal sjöar kan uppvisa samma nedsmutsningsgrad som Västra Kyrksundet. Det finns därför anledning för berörda myndigheter och vattenägare att noga följa med utvecklingen och i tid vidta åtgärder för förhindrande av en sådan utveckling och om möjligt sanera sjöarna. Det egentliga saneringsarbetet ankommer dock i första hand på vattenägarna själva och de kommunala myndigheterna.

Kyrksunden har uppenbart stora värden såväl ur ekonomiska som estetiska synpunkter. Det borde därför insättas snara åtgärder för dels förhindrande av ytterligare förstörelse och dels, när det gäller Västra Kyrksundet, sanering.

-2-

Förutsättningarna för en sanering av Västra Kyrksundet är relativt gynnsamma. Enligt ovan nämnda utredning, som även ger rekommendationer för eventuella åtgärder föreligger möjlighet härtill. I första hand bör nytt saltvatten hindras att tränga in, vilket kan ske genom en dammbyggnad i förbindelsen ut till Slottsfiärden. Samtidigt bör nya utsläpp i sjön förhindras och förekommande föroreningskällor reduceras eller elimineras. Effekten av dessa åtgärder kan ökas genom avledning av syrefattigt bottenvatten i samband med avrinningen från sjöarna.

Finansutskottet är emellertid av den uppfattningen att vidare åtgärder för att praktiskt genomföra en dylikt sanering bör ankomma på kommunen och vattenägarna. Kostnaderna synes inte oöverkomliga med hänsyn till nyttan av en sanering.

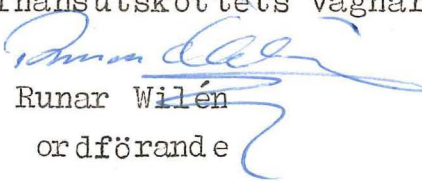
Landskapet borde ha möjlighet att medverka genom den sakkunskap som kan ställas till förfogande från förvaltningen.

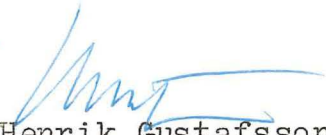
Med hänvisning till det anförda föreslår finansutskottet

att Landstinget måtte förkasta hemställdningsmotionen.

Marichamn, den 4 januari 1974.

På finansutskottets vägnar:

Runar Wilén
ordförande

Henrik Gustafsson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Wilén, viceordföranden Elmer Jansson samt ledamöterna Friberg, Lundqvist och Mattsson.